

[Handelsministeren.]

sagde, at Hensigten med den Politik, de nu vil føre, er at føre Kronkursen længere ned, saaledes som det ærede Medlem Hr. Holstein gav Udtryk for. Det kan jeg forstaa. Men naar man nu spørger det ærede Medlem Hr. Madsen-Mygdal, hvad han vil opnaa ved det, saa siger han: Ja, man skal ved at give Kurserne fri prøve, om Kronen ogsaa virkelig har den Værdi, som Sterlingkursen angiver.

Jeg maa hertil sige, at jeg gad egentlig vide, hvorledes det ærede Medlem overhovedet vilde tænke sig at etablere en fri Tilstand her i Landet med Hensyn til Valutakursernes Ansættelse, saaledes at Sterlingkursen altid blev identisk med Kronkursen, naturligvis i samme Forhold som efter den gamle Guldparitet for Sterlingen og den danske Krone. Noget saadant lader sig i Virkeligheden kun etablere, saafremt Nationalbanken fastsætter Noteringen og har de fornødne Midler til sin Raadighed til at kunne diktere Kurserne. Saaledes som Forholdene nu er ordnet ved Loven af 30. Januar, har Nationalbanken de fornødne Midler, men den havde dem ikke før Loven af 30. Januar blev vedtaget og praktiseret; den kunde i hvert Fald ikke anvende dem paa en saadan Maade, at den kunde gøre sig til Herre over Valutakurserne.

Nationalbanken havde, da Loven blev vedtaget, ikke Herredømme over Importen, og den havde ikke Herredømme over Valutahandelen. Den kunde derimod i begrænset Omfang øve Indflydelse paa Kreditgivningen, men ogsaa kun i begrænset Omfang. Hvis den vilde gøre det i det Omfang, der var fornødent, ja saa vilde Landet komme ud i katastrofale Tilstande. Den kunde kun øve sin Virkning bankteknisk i begrænset Omfang, fordi Bankerne Landet over var kommet i Likviditetsvanskeligheder, og fordi Nationalbanken ikke øvede den fornødne Kontrol med Bankerne. De handlede efter eget Initiativ, saaledes som de var vant til, og ofte saaledes, at der blev ydet Kredit til Finansiering af en Del Import, som Landet i Virkeligheden ikke længere magtede at aftage, medens anden Kreditgivning af mere lødig Art blev nægtet eller maatte nægtes, fordi man havde brugt de Midler, der var for Haanden, paa anden Maade.

Resultatet af den Udvikling, der saaledes havde fundet Sted i Maanederne Oktober—Januar, var ogsaa dette, at det var en uomgængelig Nødvendighed at træffe Foranstaltninger, hvorved man fik Hold paa Valutahandelen, og hvorved man kunde

regulere Importen. Den haarde Kreditindskrænkning var i Virkeligheden blevet en overhængende Fare for baade vore Banker og vore Sparekasser, ikke mindst for de sidste, og de stadig faldende Obligationkurser gjorde det navnlig for Sparekasserne umuligt at realisere for at skaffe sig de likvide Midler, som det blev en Nødvendighed at skaffe sig.

I den siden Vedtagelsen af Loven af 30. Januar forløbne Tid er Forholdene blevet væsentlig bedre — det er der ingen der vil benægte —, og der er nu grundet Haab om, at vi efterhaanden kan arbejde os frem til holdbare Tilstande, saafremt da ikke ganske uforudsete Ting skulde indtræffe for os.

Nu siger det ærede Medlem Hr. Madsen-Mygdal, at han vilde have de samme Valutaforhold indført i Danmark, som man virker under i Sverige og Norge; dèr har man fri Valutanotering, siger det ærede Medlem. Men saaledes forholder det sig, som allerede nævnt af det ærede Medlem Hr. Christmas Møller, aldeles ikke. For det første lyder alle Beretninger samstemmende paa, at man slet ikke kan sammenligne Sverige og Norge med Danmark, hvad de økonomiske Forhold angaar. Forholdet er det, at vi har en forholdsvis langt større Udenrigshandel end de to Lande, og desuden er Bankvæsenet ordnet paa en helt anden Maade i Sverige og Norge end i Danmark.

I Norge øver Nationalbanken en ganske anden Indflydelse paa de private Banker, end den danske Nationalbank kan øve paa de private Banker i vort Land. For det første er Tallet paa vore Banker meget stort, og for det andet har den danske Nationalbank aldrig været indstillet paa at kunne udøve nogen særlig Kontrol med de private Bankers Dispositioner. Hvad Sverige angaar, er Forholdet det, at de svenske private Banker er stærkt centraliserede og har en intimere Forbindelse med Sveriges Riksbank, end der er imellem de private Banker og Nationalbanken i Danmark.

Dertil kommer, at Valutabehovet i Sverige har kunnet tilfredsstilles gennem Realisation af udenlandske Tilgodehavender. Saadan har Danmark jo slet ikke. Vi har i Virkeligheden ingen Reserver at sætte ind. Tværtimod, den overhaandtagende Import til Danmark af udenlandske Varer er i høj Grad foregaaet paa Kredit fra Udlandet, det vil sige, at Importen til Danmark er i vid Udstrækning finansieret af Udlandet, et Forhold, der i